

STUDIJNÍ POBYT VE ŠVÉDSKU

(28. 1. 2004 – 27. 5. 2004)

LEDEN - ÚNOR

* Cesta do Švédska uběhla docela fajn, i když jsme měli pocit - když nám řidiči ve středu krátce po deváté večer otevřeli zavazadlový prostor na autobusovém nádraží v Teplicích - že se tam našich 8 kufrů sotva nacpe (volné místo sejevilo stěží na dva), ale povedlo se... Daleko jsme nedojeli, jen na benzínku ÖMW před Dubím, na kratičkou přestávku, aby se ti, co jedou z Brna a Prahy, mohli protáhnout... Na Cínovci jsme strávili přes hodinu, a to tam ještě jeden anglicky mluvící spolucestující zůstal, protože prý nebyl v systému či co... Zajímavé je, že chvíli před tím, než si ho zavolali, žertoval v tom duchu, že si ho zavolají kvůli pasu, co si půjčili...

* Krátce po páté ráno jsme přijeli do Roztoku a řidiči nám oznámili, že trajektem poplujeme 2 hodiny, což mě zarazilo - dvě hodiny jezdí trajekt do Anglie, nejkratší vzdálenost z Německa do Švédska je na mapě dvojnásobná než ta z Belgie do Anglie. Nicméně jsme se s tím všichni smířili v duchu toho, že je to vlastně fajn, že? Vylodili jsme se z trajektu a zjistili jsme, že jsme v Dánsku, což je moc fajn - kdo by se tam nechtěl podívat. Třetina autobusu vystoupila v Kodani, zbytek pokračoval dál přes most spojující Dánsko se Švédskem - konečně trocha jistoty... Zřejmě na poslední chvíli změnil jízdní plán a spojili v podstatě tři linky - Dánsko, Švédsko a Norsko... V Malmö nám málem upadli ruce, jak jsme táhli kufry na nádraží, ale přežili jsme to... Museli jsme zkonstatovat, že je tu - v tom lepším případě - polovina sněhu, co u nás! Všichni z toho byli nadšení, obzvláště pak jeden Čech, který musel chtít nechtě vystoupit už v Malmö, i když měl kouponovou jízdenku do Stockholmu (kam to původně mělo jet), a zbytek musel dojet vlakem. Vlaky se nedají srovnat s těmi našimi - ten místní nejhorší je minimálně třikrát lepší než u nás první třída...

* V pátek dorazil zbytek z našeho ročníku, v neděli třetí... Vypadá to na pekelnou zkoušku charakterů a chvílemi i na pěkné bitky...

* Nebýt kluka od nás ze školy, co tu je už rok a půl, tak se vážně nechytáme, protože to, co nám on zařídí, bychom my zvládli za bůh ví jak dlouho... A taky mám ten dojem, že náš pobyt zde, ve Kristianstadu (čti krichástá, se zvláštním přízvukem, který elektronická pošta nezvládá) zavání něčím nepěkným, a tak budeme možná poslední z UJEPu (možná i z ČR), kteří tu stráví delší čas :-).

* Poprvé ve škole. Měli jsme přednášku z CADu ve 3D a já si připadala jak Alenka v říši divů, co to všechno neumí - nakreslí se součástky ve 3D, složí se to dohromady do sestavy a do 2D se to převede samo, stačí jen hýbat a mačkat myší... Může se tam zadat i velikost namáhání a všechno se to začne hýbat a podle barvy se i určí intenzita namáhání. Jednoduše řečeno - za půl milionu (švédských) je tato dva měsíce "stará" verze prostě k nezaplacení (pozn. red. 1SEK=3,7CZK). V úterý si konečně vyzkouším v CADu ono pověstné „škatulata, batolata, hejbejte se“. Nejdřív však absolvuji přednášku z DSP, což je programování výrobních strojů. Nutno podotknout, že přednášející mluví plyně anglicky jako kdyby pocházel z anglicky mluvících zemí, i když je to Švéd s poměrně českým jménem Jan a německým příjmením Wahlberg.

* Ve středu nás čeká Introduction Party, tak jsem na to zvědavá... Party se koná ve škole, která je od koleje zvané trefně International House (jsou tu lidi od Číňanů a Afričanů přes Američany, Francouze a Araby až po Čechy a Slováky) něco kolem půl hodinky svižné chůze. Naštěstí je to rovinka a dost lidí jezdí na kole, což zatím není náš případ...

* Kuchyňky - zvláště v mé části koleje - jsou dost hnusné a špinavé, a tak mám pocit, že si dovařím ten svůj jediný sáček těstovin, a to bude to jediné, co si v "mojí" kuchyňce, ke které patřím, uvařím... Nemít na ně pokaždé tak velikou chuť, tak tam ani nepáchnu... Včera, když jsem si je vařila, tam vařilo a papalo asi šest Číňanů, takže tento "zážitek" stál doopravdy za to... Buď budu celé čtyři měsíce na toastovém chlebu bez chuti nebo budu vařit v protější části u našich lidí, co tam bydlí.

* Na prvním cvičení z CADu dostanu na pomoc jednadvacetistránkový „návod k použití“, myslím, že netřeba dodávat, že v angličtině. Faktem zůstává, že se švédštinou bych si rady nevěděla už vůbec... V manuálu je představení předmětu, základní informace o ovládnutí a popis prvních čtyř úloh. Jaký bude konečný počet výtvorů zatím vůbec netuším. S prvním – naprosto jednoduchým obrázkem – se patlám celé cvičení, které trvá bezmála čtyři hodiny. S lehkou závistí pozoruji ty studenty, kteří na kurz chodí od začátku. Nám dva týdny utekly z toho důvodu, že jsme u nás dělaly zkoušky ze zimního semestru.

* Jak kruté je ranní vstávání... Budík zařve v půl sedmé a mě se chce zařvat taky – dneska mě čeká náročný a hlavně dlouhý den... Začínám s CADem a oproti úterku to jde o poznání lépe. Na prvním cvičení z DSP si připadám jak Alenka v říši divů. Ta rychlost, se kterou soustruh obrobí hliníkový válec v to, co chceme, je opravdu obdivuhodná stejně jako dosažená jakost povrchu... Mám takový dojem, že kdyby se jeli podívat k nám do laboratoří, připadali by si jako v muzeu. Není nad to, když jsou ve školství peníze, což člověk ocení zvláště v případě, že studuje technicky zaměřený obor. V tom švédském naštěstí jsou a jsem ráda, že můžu takovéhle fungování školství poznat.

* V šest večer začíná slavná Introduction Party. Pořádá ji ChESS, což je Christianstad Exchange Student Society. U stolů sedíme namíchaní, ale jelikož Čechů je nás tu 18, u každého z nich sedíme v průměru tři. Já jsem seděla u stolu společně se třemi kluky od nás, jednou Němkou, Číňankou a třemi Švédkami. Nejen že po celou dobu večere se zvlášť dívky a zvlášť kluci přestěhovali buď ob židli vpravo nebo vlevo, ale po celý večer se také hrály hry ala ŠvP. Já osobně jsem vyfasovala pojídání nechutně sladkého a mastného rádoby vdolku s pudinkovou náplní, ale byli zde i zajímavější úkoly. Zvlášť jeden byl jen pro pány: ovázat si kolem pasu šňůru, na ten delší konec přivázat tampon, to celé otočit vzad a pomocí vhodných pohybů se trefit do lahve od piva naplněné vodou.

* Konečně pátek! Celý den máme přednášku z Managementu životního prostředí, který přednáší Čech, který tu žije od roku 1968, kdy sem přijel na praxi a už tu zůstal. Odpoledne zůstáváme na přednášce jen my, takže se bavíme česky a těžko říct, proč nám tak šel model CATWOE (pozn. red. Checkland P, Systems Thinking, Systems Practice, Wiley, 1999/2000)... Předě mnou teď leží tři dny volna, protože výuku mám až v úterý. Je mi ale jasné, že v pondělí se půjdu do školy podívat, protože potřebuji nastudovat „Systems Thinking, Systems Practise“, které potřebuji k sepsání své vůbec první seminární práce ve Švédsku.

* Je pondělí a tím pádem nový týden na krku... V půl osmé vyjekne telefon pod nápirem přijaté zprávy a já si nadávám, že jsem si nevyzvonila. Banka mi odečetla peníze, a tak

je má hořkost nad vzbuzením o to větší. Samozřejmě už neusnu, a tak se válím v posteli a po chvíli usoudím, že bych mohla vstát. Vyrážím do školy, kde se přesvědčím o své schopnosti vyjádřit svou neskonalou potřebu po kartě na kopírování. Protože zjistím, že v každém domě je extra karta na místní kopírky, usoudím, že je to na nic, a tak se na to vykašlu... (pozn. red. Škola sídlí v bývalých kasárnách, takže všechny fakulty spolu se Studentskou unií a všemi potřebnými budovami jsou na jednom místě, což má svá velká pozitiva)

* Další zkušenost mě čeká ve chvíli, kdy se rozhodnu poslat první várku pohledů. Podle instrukcí od Fiše (pozn. red. zlatá česká dušička od nás ze školy, která tu studuje rok a půl, a co nám tu pomohla v prvních nelehkých dnech) vejdu do obchodního centra ve městě a po jezdících schodech sjedu do suterénu, kde se nachází pošta. Odvážně se vypravím k okénku. Paní za sklem na mě chvíli nechápavě kouká, když jí vysvětluji, že chci poslat pohledy, ale briskně mě odkáže o patro výše, tj. do přízemí, odkud jsem přišla či spíše sjela po schodech. Tak tohle mě trochu vyvedlo z míry, protože jsem mylně žila v domnění, že pošta by tu mohla fungovat jako u nás, tj. že u okénka na poště se dají poslat poštovní zásilky a vyřídit vše, co s poštou nějak souvisí. Tohle však byl „poštovní“ omyl číslo 1. Ten druhý přišel zanedlouho poté... V „českém“ domnění, že všude tam, kde se prodávají noviny a přijímají sázkové tikety, zamířím k novinovému obchůdku a požádám o čtyři známky. Paní mě laskavě opět odkáže o dům dál, tentokráte vlevo za roh a já se děším, co mě čeká tam. Chvilí bloumám po krámku, abych si po pár minutách všimla znaku švédské pošty a zamířím k pultíku, kde se konečně dočkám vytoužených známek (pozn. red. jedna do ČR přijde na 10 SEK).

* Do úterní výuky skočím rovnýma nohama v osm, kdy mám další cvičení z CADu. Hřeje mě vidina toho, že v poledne končím. Jaký to byl omyl... Ve tři se vydáváme na první hodinu švédštiny pro zahraniční studenty a je mi hned jasné, že absolvování téhle hatmatilky mě bude stát hodně úsilí. Pokud bude při mně stát štěstí, budou to kredity k dobru, což je přeci jenom dost dobrá motivace. Aby toho dnes nebylo málo, tak nejen že ve škole strávím celý den – od osmi do osmi, ale navíc Tom při odchodu ze školy začne postrádat své klíče od koleje. Ještě v půl deváté večer prolézáme všechny budovy, do kterých jsme během dne zavítali a že jich nebylo málo! Celou cestu běduje, kde je mohl ztratit, ale nakonec se našťestí ukáže, že je nechal ležet v kuchyni na rohu stolu... Zbytek volného času do konce týdne trávím nad okopírovanými stránkami s textem z knihy „Systems Thinking, Systems Practise“ a snažím se pochopit, oč v nich jde. Vedle toho dodělávám seminárku o cyklostezkách v Ústí nad Labem, což pro mě jako mimoústeckou je trochu tvrdý oříšek a nebýt internetu, byl by téměř nerozlousknutelný...

* Další týden začínám úsměvnou příhodou. O víkendu jsem využila poměrně dobrého nápadu a po vzoru svých kamarádů jsem si nalepila na dveře proužek papíru, kde mi mohou psát urgentní vzkazy ti, co mě nezastihnou na pokoji. V záhlaví mám uvedeno „Short Messages“. Ráno, když jsem si byla v kuchyni udělat snídani, se se mnou dal do hovoru student-zubař, který pochází z Íránu (nebo Iráku?), a nabízel mi „Massage“. Odvětila jsem, že jsem fit, ale takhle lehko se odbýt nenechal a začal se hájit tím, že to přeci mám vyvěšené na dveřích. Okamžitě mi došlo, kde je zakopaný pes a snažila jsem se mu svou chabou angličtinou vysvětlit skutečný stav věci. Už jsem měla na jazyku přirovnání k SMS, když v tu chvíli pochopil a začal se omlouvat, i když mu bylo evidentně líto, že se svou nabídkou nepochodil.

* Na druhé hodině švédštiny pro zahraniční studenty nejvíc zabodoval Tom, když na otázku „Vilket stad kommer du ifrån?“ (pozn. red. „Z jakého města pocházíš?“; výslovnost zde nemá smysl přepisovat, protože mají i styl řeči poněkud svérázný) odpověděl s úsměvem „Kostelec u Heřmanova Městce“. Gunilla (jak se lektorka jmenuje) se na něj podívala dost překvapeně,

zatvářila se zmateně a upustila od toho, aby se všech přítomných ptala na město, kde bydlí. Většinu celé skupiny B na švédštinu tvoří osmnáctičlenné české osazení místní univerzity. V pět večer máme sraz před školou a jdeme za jedním vyučujícím do práce (dělá ve škole jen na půl úvazku) na extra přednášku/konzultaci z Managementu životního prostředí. Zavede nás do sálu, avšak co se nestane - rozezvučí se alarm a přiběhne jeho kolega, který ten hrozný zvuk vypne (pozn. red. každou místnost zde mají elektronicky zabezpečenou). Když se posadíme kolem „kulatého“ stolu (pozn. red. obdélníkového tvaru), pozve nás na malé občerstvení s čajem a kávou, což je takhle navečer po celém dni stráveném ve škole nesmírně příjemné. Docela by mě zajímalo, kdy takhle pohodová atmosféra a milé jednání dorazí i na českou akademickou půdu.

* I když už jsem tu více než tři týdny, stále nemohu sehnat kolo, na kterém bych jezdila do školy. Ne, že bych měla něco proti chůzi, ale člověk je pak omezený vzdálenostmi. Funguje to tu tak, že studenti si tu koupí v obchodě již použité kolo a až budou odjíždět domů, můžou ho za půlku nákupní ceny zase odprodat. Naposledy, když jsem ho byla shánět, tak ten pán říkal, že kola momentálně nemá, ale jednou se mu tam nahrnulo 25 Číňanů a vykoupili mu všechna kola, co měl. Kluci, co mají vymoženost na dvou kolech, se minulý víkend byli podívat v přímořském městě Åhus vzdáleném asi 20 km a šílenec Bochy se v půlce února potopil do místního moře.

* V pátek trávíme celé dopoledne na cvičení z DSP, kde používáme program ProEngineer. Protože jsme v učebně, kde nám nefungují naše přihlašovací jména a hesla, která jsme dostali, celou hodinu řeší tři chlápci, co cvičení vedou, jak se s tím vypořádat. Na cvičení je nás dvanáct (devět Čechů, dva Slováci a jeden Španěl) a ještě štěstí, že nás není víc. Tenhle program vidíme poprvé a podle toho to taky vypadá. Občas si říkám, kdy jim rupnou nervy a pošlou nás do háje. Uklidní nás tím, že abychom uměli s tímto „zázrakem“ nějakým způsobem pracovat, museli bychom se tomu věnovat tak dva roky v praxi... Poslední únorový pátek vyrážíme na exkurzi do města Lund, kde strávíme celý den na místní univerzitě. Před týdnem jsme se zaobírali celé dopoledne tím, že jsme si v programu ProEngineer nachystali výrobek, co nahrajeme v Lundu do programovacího stroje, který nám ho vyrobí. Dopoledne jsme si vyslechli tříhodinovou přednášku o robotice, odpoledne nás zavedli do místních laboratoří. Nejdříve jsme se byli podívat na stroj ABB. Magnus nám půjčil ovládací panel, a tak jsme si všichni zkusili zahýbat ramenem. Celý zážitek nám nakonec nakreslil postavičku pejska Snoopy. Po hraní si s robotem přišla řada na NC frézku. Když jsme však chtěli nahrát náš program do počítače stroje, tak nám to nešlo a tak se nakonec nahrál úplně jiný program, který neprošel vůbec našima rukama. Kluci upnuli hliníkový materiál do upínacího zařízení, Tom zmáčkl zelené tlačítko a náš horor začal. Po celou dobu, co jsme strávili u tohoto zázračného stroje, nám třikrát spadl program, načež po čtvrté se to kouslo natolik, že místo koncového výrobku nám vyšel zmetek a zničil se nástroj.

* Týden po zážitcích z Lundu jsme se jeli podívat do města Sybbhult, kde sídlí Scania. Strávili jsme tu celé odpoledne prohlídkou dílen. V každé dílně měli tabuli, kde se člověk dozvěděl, kolik času jim zbývá do konce směny a jakou mají efektivitu (v %). U vchodu do dílen byly na stěně upevněné docela moderní píchačky.

BŘEZEN

* Druhé březnové úterý jsem se byla pokusit složit zkoušku z DSP (pozn. red. Programování výrobních strojů, viz zážitky Lund&spol.). Čas na napsání písemky je od 9.00 do 14.00, protože Švédové zřejmě nejsou zvyklí na eins-zwei písemky jako u nás na ústavu, kdy přijde

pan docent (pozn. bývalý slovenský ministr školství) se zpožděním, zadá šest otázek z patra, přičemž času nám moc nedá, vybere naše výplody a odejde s tím, že za hodinu to bude opravené. Také „protitaháková“ opatření jsou dost tristní – na lavicích žádné penály, žádné kalkulačky s programováním a žádné slovníky s poznámkami (což by člověk i chápal). Batohy musí být vzadu u stěny stejně jako kabáty či bundy. Ze zákona tu mají dané, že člověk nesmí odejít do půl hodiny po obdržení písemky. Proč, to netuším.

* V neděli se konečně po pár dnech, kdy bylo ošklivo, udělalo nádherné počasí (sluníčko, azurově modrá obloha, teplo), a tak jsme se s Katkou a kluky rozhodli, že vyrazíme na pěší procházku k jezeru Hammarsjön. U jezera jsme se vyfotili s krátkými rukávy, což kolemjdoucí Švédové nějak nebyli schopni strávít. A to se říká, jak jsou severské národy zvyklé na zimu... Samozřejmě příště si vezmeme plavky, abychom učinili tomuhle krásnému počasí zadost. Cestou nazpět jsme se zastavili na hřišti, kde jsme se jako malé děti vyblbli na houpačkách z pneumatik a na klouzačce.

* Ve středu jsme úspěšně představili s Tomem a Katkou svou první prezentaci v angličtině. Podařil se mi takový drobné přeřeknutí, kdy jsem na Katčinu otázku, co vše říct a neříct o Teplicích, prohlásila, ať řekne jen, kde „Ležice teplej“ (pozn. mělo to být „Teplíce ležej“ *hov.*). Někteří švédští studenti asi nepobrali, že když na kurz s nimi chodí i zahraniční studenti, kteří švédsky neumí, tak že by své závěrečné prezentace (mimochodem na velmi zajímavá témata) měli udělat v angličtině. Asi dvě skupinky byly schopny říci prezentaci v angličtině jen tak z patra. Tak jsme si poslechli pár prezentací na téma využití přírodních zdrojů ve švédštině, kde jsme byli schopni identifikovat leda tak název města...

* V neděli se vydávám spolu s šestici našich kluků a zbytkem autobusu mezinárodních studentů na výlet do Oslo. Než vyrazíme na trajekt, strávíme pět hodin ve městě Helsingborg. První místo, kam se jdeme podívat, je místní kino či dům kultury, kde ve vstupním prostoru mají výstavu tetování. Pak bloumáme bezcílně městem a vyjdeme k věži, kterou nám zavrou těsně před nosem. Je ale odtud hezký výhled na město a na moře, odkud jezdí každých 20 minut trajekty do 4 km vzdáleného Dánska. Ve městě nic moc k vidění není a navíc poprchává, a tak se pak během posledních dvou hodin do odjezdu autobusu ke trajektu slézají všichni v místním McDonald's. Při čekání na trajekt v terminálu vyplňujeme jedné německé kolegyni dotazník na kurz Intercultural Communication o našich prvních dojmech ve Švédsku a postřezích odsud. Po necelé hodině čekání dorazí v sedm večer trajekt Pearl of Scandinavia z Kodaně (DK), kam nastoupíme plni očekávání. Do Oslo dorazíme příští den v devět ráno. Polovinu cesty se trajekt neskutečně klátí ze strany na stranu, což je nejen pro ležení na posteli docela nepohodlné zvláště v případě, že postel je kolmá na směr jízdy. V Oslo se rozhodneme na popud Vrániče se podívat na místo, kde je skokanský můstek, na kterém se odehrála část ZOH 1994. Při této příležitosti využijeme místní městské dopravy, konkrétně metra. Když před trafikou přemítáme, jaký lístek si koupíme, přistoupí k nám jakási paní (děsně zmalovaná, ale česky hovořící) a diví se, kde ti Češi všude nejsou... Dá nám krátkou instruktáž, jakou linkou metra se dostat k onomu slavnému můstku. Po dlouhých peripetiích s pořízením lístku (pozn. red. denní lístek na MHD v Oslo stojí 55 NOK, 1NOK=3,9CZK) a najitím vchodu do metra se ocitáme pod zemí a neskutečně dlouhou dobu pátráme, jak to zde chodí. Nakonec mi to nedá, a tak se vydávám s naším sňatkovým podvodníkem Marvem do budky u vchodu do metra pozeptat se kudy kam. Na jedné koleji zde jezdí více tras do různých koutů města. Metro je takové neosobní a neudržované, a tak nostalgicky vzpomeneme na nedávno zatopené pražské metro, kde se něco podobného stát nemůže. Faktem je, že v Oslo se metrem člověk dostane téměř všude, kdežto v matičce stověžaté je metro jen v centru města. Dost často tu metro jezdí na povrchu zemském. U můstku je to jak

na německém zájezdu, kam jezdí dost autobusů plných důchodců. Je odsud naprosto překrásný výhled na město, čímž se kocháme neskutečně dlouhou dobu a pak si užijeme i zpáteční jízdu metrem. Po zážitcích z můstku se vydáváme do Vigelandsparken, což je nejnavštěvovanější atrakce ve městě, kterou ročně navštíví milion turistů. Je tu na 200 soch od Gustava Vigelanda. Všechny sochy znázorňují artistické kreace mužů a žen, jak je příroda stvořila, údajně s cenným lidským poselstvím. Po procházce parkem vyrazíme do centra, kde se zajdeme podívat k Royal Palace, kde nás nejvíce zaujmou budky hlídajících vojáků vybavené telefonem. Jako takové je Oslo docela nezajímavé a není tu nic, co by mě zaujalo na tolik, že by mi to bralo dech. Nenašla jsem zde nic takového jako tajuplné uzounké uličky, Karlův most a Kampu v Praze nebo Big Ben spolu s Tower Bridge v Londýně. Možná je to dané i nepřízní počasí a krátkým časem do odjezdu trajektu zpět, kdy tu člověk strávil sotva sedm hodin, těžko říct... Cesta z Norska zpět do Švédska proběhla na rozdíl od té první klidně, a tak všichni dospávají dvě probdělé a prohýřené noci cestou autobusem z Helsingborgu do Kristianstadu.

* O velikonoční neděli se vydáváme na cyklistický výlet do přímořského města Åhus vzdáleného asi 18 km, kde se vyrábí Absolut vodka (ročně na 80 mil. láhví). Na cestu se vydává mezinárodní peloton o deseti Čechách spolu s jedním Slovákem, Američankou a Němkou. Na cestě se zastavíme ve vojenském území, kde oblezeme model letadla v životní velikosti, shlédneme bunkry a najdeme i vystřílené patroly. Po těchto kulturních zastávkách dojedeme do århuského supermarketu, kde si koupíme buřty na piknik a cuc na kládě v čokoládě (pozn. red. kornout). Pak už se vydáme na pláž, kde kluci rozdělají oheň, abychom si mohli opéci náš nákup. Američanka nadšeně vzdychá, jak je to úžasně „crazy“ a že jí moc mrzí, že se musí vydat na cestu na kolej, protože jí budou volat rodiče. Večer o deváté se slézáme s holkami v jedné z kuchyní, abychom zušlechtili 20 vajec na Velikonoční pondělí. Ostatní mezinárodní studenti a studentky, které se v té chvíli nacházejí ve stejné místnosti, nás nechápavě pozorují, a tak jim vysvětlíme, že je to náš zvyk. Po dlouhých - asi tak 15 - letech zdobím vajíčka voskem. Po navoskování dopřejeme prvním čtyřem barevnou lázeň, nicméně se voda, co Kačus uvařila, je moc horká, a tak pracně nazdobená tři vajíčka Katky a jedno moje, se zbaví nechtěně voskového obalení. Při dalších lázních si už dáváme pozor, aby naše snaha nepřišla vniveč.

* O Velikonoční pondělí chlapi nevydrží do domluvené jedenácté dopolední, na kterou jsme se domlouvali, že se hromadně sejdeme na snídani v kuchyni, a přicházejí si svůj okamžik vychutnat už před desátou. Kluci si samozřejmě nenechají ujít možnost vyprášit ostatní holky z International House, a tak se nám naskytne pohled na vystrašené Číňanky, prchající Lotyšku v noční saténové košilce s rozparkem vepředu a nechápající Němky.

DUBEN

* V neděli 18. dubna vyrážíme na výlet po North-East Skåne. První zastávkou je statek, kam jezdí Švédové unavení požitky dnešní doby relaxovat. Mají tu suchý záchod, který neujde pozornému pohledu našich kluků, kteří se hned toho chopí a vsází se, kolik lidí se do něj vejde. Nakonec se jich tam narvalo 9, přičemž ostatní na nás dost nechápavě koukali stejně jako v okamžiku, kdy jsme se slezli na schody a udělali hromadnou šestnáctičlennou fotku Čechů se Slovákem. Další zastávkou je soukromý zámek Wanås, v jehož parku jsou umělecká díla švédských rádoby umělců (alespoň pro nás). U zámku je jezero, takže z některých úhlů pohledu připomíná naši Červenou Lhotu s těmito drobnými rozdíly – zámeček nestojí uprostřed jezera a je bílý. Nejvydařenější expozice z „blbnoucího“ hlediska je strom ověšený houpačkami, kam se hned všichni vydají, aby je vyzkoušeli. Další neméně zajímavou expozicí

je stěna z brček, do které hned někteří jedinci skáčí, aby pak posléze mohli vyražená brčka zpět zastrčit. Třetím místem, které navštívíme, je zámeček Ballingstorp, kde si prohlédneme asi pět místností (pro namlsané Čechy, kteří jsou zvyklí od nás na prohlídku hradů a zámků, je to zklamání). Na zámecké zahradě si u stolků uděláme rádobu piknik. Pak se vydáme s pár kluky k místnímu jezírku, odkud vede polorozbořená lávka na malý ostrůvek, kam se naši dva odvážlivci vydají a zpět se vrátí bez vykoupání se ve vodě. Když se vracíme ke stolům, zjistíme, že už tam nikdo nesedí. Všichni již byli nalezlí v autobusu. Jako obvykle se čekalo na Čechy, kteří si všechno chtěli řádně prohlédnout. Odpoledne strávíme na pár chvil na pláži, kde jsou Češi opět středem vší pozorností v momentě, kdy se šest kluků vrhne do vln rozbouřeného moře jako v úvodní znělce Pobřežní hlídky Mitch Buchanon. Poslední místo, které pocítíme naší návštěvou, je Ales Stenar, což je švédské Stonehenge do oválu, u kterého je strmý sráz do moře a při pomalém zapadání slunka jako stvořený pro romantická fota.

* Poslední dubnovou neděli vyrazíme na čtyřdenní výlet do Stockholmu a Helsinek. Po osmihodinové cestě autobusem z Kristianstadu dorazíme do Stockholmu, kde se kolem třetí hodiny odpoledne ubytujeme na ostrově Skeppsholmen údajně v jednom z nejoriginálnějších hostelů na světě. Ten je umístěn v anglické nákladní lodi af Chapman, která sloužila nejdříve švédskému námořnictvu jako školní loď, aby se pak v roce 1949 změnila na první stockholmskou mládežnickou ubytovnu. Po krátkém oddychu se naše česká desetičlenná skupinka vydává na odpolední procházku švédským hlavním městem. Couráme se prosluněným městem a vyjdeme na vyhlídku, odkud se nám naskytne hezký pohled z ptací perspektivy na město. Poslechneme si trumpetistu, který zde vyhrává tu svou... Pak se vrátíme zpět na loď, abychom na večer vyrazili ztmavým městem na kratičkou procházku. Dopoledne se nasnídáme na palubě, vrátíme klíče od pokojů (magnetické karty) a jdeme se podívat na střídání stráží, které je zatím nejdelší, které jsem kdy viděla. Zatímco v Praze rota napochoduje, vystřídá vojáky a zase odpochoďuje, v Londýně, kde trvá celá procedura tak kolem dvaceti minut, u stockholmského paláce strávíme více než hodinu. Během střídání se nám zde předvedou hradní muzikanti, podkoní, jízdní garda a muzikanti na koních a pěchota. Zajímavé je, že v hradní stráží slouží také ženy. Střídání se odehrává na nádvoří, které je ve stínu, takže za celou tu dobu solidně promrzeme. Slabší povahy celou dobu nevydržely, a tak až do konce shlédneme střídání jen tři. Pak už nám nezbývá moc času k odjezdu autobusu k trajektu, a tak se projdeme po pěší zóně, kde navštívíme pár občůdků. Na trajektu do Helsinek strávíme 16 hodin, během nichž si každý v Tax Free Shopu nakoupí láhev vína a vydáváme se najít místo, kde si uděláme party. Nakonec se rozhodneme pro prostor u vchodu na palubu a jak později zjistíme také u prostorů pro posádku, kteří na nás posléze nechápavě koukají, cože to tam vlastně děláme. Posedáme si na zem a vinná session může začít. Už po jednom kelímku (znalci vína jistě prominou, ale to už k takové ulítlosti patří, protože z ničeho jiného nemáme pít než z kelímku z koupelny – sklo může být za jistých okolností nebezpečné) je nám jasné, že nás víno solidně zmůže, protože bylo docela těžké (13% alkoholu) a lezlo rychle (a zběsile) do hlavy. Kolem půlnoci se vydáváme na disko, kde to roztočíme. Protože Pěťa vyvrtil kotník, zůstává celé úterý na trajektu, a tak na výlet po Helsinkách nás vyráží devět. Všichni jsou unavení, někteří ba i znaveni ze dvou lahvinek toho úžasného vína, takže náš zástup se skládá z jedné mrtvolně bledé osoby a dalších osmi, kterým se sotva klíží oči. Naštěstí svítí sluníčko, které přímo dobývá tu ztracenou energii. První místo, které navštívíme, je největší katedrála v západní Evropě - pravoslavnou Uspenskou katedrálu, která je postavena v ruském byzantském stylu (1862-1868). Odsud jsme zamířili na Senátní náměstí a přes Kallion Kirkko dojdeme k olympijskému stadionu, kde v roce 1952 vybojoval Emil Zátopek tři zlaté medaile. Klukům to nedá a oběhnou si stadion. Od olympijského stadionu se vydáváme kolem Kongresového centra Finlandia zpět na trajekt na zpáteční plavbu do Stockholmu. Po příjezdu do Stockholmu zde strávíme další 4 hodiny, kdy

navštívíme první skanzen na světě pod širým nebem na ostrově Djurgården, kde najdeme jak zoologickou zahradu se severskou faunou, tak i vývoj bydlení a života ve Švédsku.

KVĚTEN

* Poslední dny ve švédském Kristianstadu jsou ve znamení velkého loučení a nekončících pitek. Druhý týden v květnu dorazí na týden staříčká Karosa ze Žiliny plná kolegů ze Slovenska, s nimiž odjede Tono a Jano, kteří tu s námi strávili 4 měsíce. Ujistíme se, že v některých případech padají hranice a bariéry, zejména pak ty se Slovenskem... Při loučení s chlapci všichni zamáčknu slzičky dojetí. Na třetí květnový týden přijedou kolegové od nás z ústavu a mejdan může pokračovat bez přestání směle dál i v tom dalším týdnu. Jestli si majitel penzionu, kde byli nejdříve ubytovaní Slováci, myslel, že ho s nimi potkalo to nejhorší v okamžiku, kdy se jeden accident řešil i s pomocí místní policie, netušil, že o týden později mu Češi málem zboří penzion včetně přilehlého kempu.

* Co mi studijní pobyt, který se dá nazvat placenými 4 měsíčními prázdninami vzal a dal?

- Potěšující je, že mi nevezal nic – ani sny, ani ideály. Jen mi z jistého úhlu pohledu nedal možnost se více rozmluvit anglicky, protože od nás ze školy jelo do Švédska 18 lidí, což rozhodně málo není. Ano, byla legrace a švanda, hodně jsme toho zažili, ale bylo by mnohem lepší, kdybychom byli rozprchlí po celém Švédsku na různých univerzitách (což záleží na dohodách a spolupráci mezi univerzitami) anebo aby nás jelo max. 5 lidí.
- Mohla jsem poznat typ školství, který se s tím naším nedá srovnávat. Jde hlavně o příjemnou atmosféru mezi vyučujícími a studenty, kdy vám v podstatě kdykoliv rádi pomohou. Styl výuky není jako u nás založen na tom, aby na splnění zápočtu musel člověk prosedět min. 80% cvičení, která mu nic nedají a látka je podávána pasivně, napsat seminární práce a ke konci splnit i písemné práce, aby pak mohl jít ke zkoušce. Ve Švédsku je důraz kladen na samostatnou nebo týmovou práci při tvorbě prezentací a seminárních prací, kde je zadaný termín odevzdání a starejte se, jak chcete. Cvičení povinná nejsou. Pokud kurz je ohodnocen známkou, ne vždy musí člověk vykonat zkoušku, tj. známka se dává za odevzdané práce, prezentace a případné ověření znalostí během kurzu. Na posledním cvičení nebo přednášce studenti vyplní papír „Course Evaluation“, kde můžou ohodnotit obsah a složení kurzu, sdělí, v čem si myslí, že je slabina kurzu a kde je naopak síla, mohou navrhnout zlepšení apod. Toto je vizitka každého, kdo vede přednášky či cvičení, protože se tak nejen on dozví, co si myslí samotní studenti.
- Viděla jsem další kousek světa – nejen jednu z 24 švédských oblastí Skåne, kde Kristianstad leží, ale i všechna tři skandinávská hlavní města – Stockholm, Helsinky a Oslo.
- Poznala jsem víc sebe sama, získala jsem nový rozhled, nahlédla jsem do prostředí, kde si nezávidí lidé nos mezi očima...